

STANDARDY OPIEKI SPRAWOWANEJ NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 W ŻŁOBKU TUPTUSIE W LUZINIE

*OPRACOWANE NA PODSTAWIE ZAŁĄCZNIK NR 1 DO ROZPORZĄDZENIA MINISTRA
RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ Z DNIA 13 GRUDNIA 2024 R W SPRAWIE
STANDARDÓW OPIEKI SPRAWOWANEJ NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3*

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3, w Żłobku Tuptusie w Luzinie zostały określone obligatoryjne, szczegółowe standardy jakości opieki nad dziećmi.

Niniejszy Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny (w skrócie OWE) uwzględnia prawa zawarte w Konwencji o prawach dziecka oraz opisuje standardy zawarte w rozporządzeniu w tabelach 1 (standard 1) i 2 (standardy od 6 do 11), niezbędne w zakresie pracy z dziećmi.

Plan OWE został opracowany na podstawie następujących celów opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnych (**Tab. 1, Standard 1, wg Załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia**):

- Stworzenie optymalnych warunków pobytu dzieciom przez organizację codziennej opieki zapewniającej respektowanie praw dzieci i spełnianie podstawowych ich potrzeb życiowych – fizjologicznych, potrzeby bezpieczeństwa, potrzeby uwagi i szacunku.
- Stworzenie warunków pobytu wspierających rozwój umiejętności samoregulacji i samodzielności dzieci w zakresie samoobsługi oraz w kontaktach społecznych.
- Wspieranie rozwoju poznawczego, twórczego, umiejętności komunikacji oraz sprawności fizycznej przez stworzenie środowiska edukacyjnego umożliwiającego harmonijny rozwój.

Cele są osiągnięte przy pomocy następujących metod pracy z dziećmi:

- Budowanie relacji z dziećmi, opartych na zaufaniu i szacunku, tworzenie ciepłej i spokojnej atmosfery, dającej poczucie bezpieczeństwa.
- Towarzyszenie dzieciom, bycie stale w ich pobliżu w różnych sytuacjach dnia codziennego.
- Aktywne słuchanie i komunikacja werbalna i niewerbalna, komentowanie działań dzieci, wyrażanie zainteresowania nimi, chwalenie dzieci, zachęcanie, wspieranie słowem.
- Organizowanie różnego rodzaju aktywności stymulujących wszechstronny rozwój.

Aktywności dzieci są realizowane według harmonogramu obejmującego stałe i zmienne elementy dnia:

Początek dnia – schodzenie się dzieci, powitanie.
Zabawy swobodne w różnych strefach rozwoju.
Czynności higieniczne przed posiłkiem.
Śniadanie.
Aktywności edukacyjne (obejmujące różne sfery rozwoju).
Pobył na powietrzu.
Czynności higieniczne przed posiłkiem.
Obiad.
Odpoczynek.

Podwieczorek.
Zabawy swobodne
Zakończenie pobytu, pożegnanie

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny uwzględnia specyfikę Żłobka Tuptusie dotyczącą dostępnej przestrzeni, lokalizacji i zasobów. Raz w roku jest analizowany i dostosowywany do możliwości placówki oraz potrzeb dzieci, które do niej aktualnie uczęszczają. Plan jest akceptowany przez organ prowadzący, Gminę Luzino.

Standardy niezbędne w zakresie pracy z dziećmi.

Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby

- 1. Wskazówki metodyczne dla personelu Żłobka Tuptusie, dotyczące rozwoju u dzieci poczucia przynależności do grupy oraz zainteresowania innymi (Tab. 2, Standard 6, wg Załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia)*

1. Okazuj ciepło i akceptację każdemu dziecku

- Witaj każde dziecko indywidualnie, z uśmiechem i po imieniu.
- Reaguj z empatią na emocje dzieci – zarówno pozytywne, jak i trudne.
- Unikaj porównań – każde dziecko rozwija się w swoim tempie.
- Celebryzuj dzień urodzin.
- Organizuj wspólne obchody świąt.

2. Twórz atmosferę bezpieczeństwa i przewidywalności

- Utrzymuj stały rytm dnia – daje dzieciom poczucie kontroli.
- Informuj dzieci o nadchodzących elementach z harmonogramu dnia.
- Zapewnij fizyczną i emocjonalną obecność dorosłego w chwilach niepokoju.
- Stwórz zasady panujące w grupie, dostosowane do wieku i możliwości dzieci.
- Utożsamiaj dzieci z nazwą grupy, do której uczęszczają.
- Ucz uwzględniania potrzeb innych grup, respektowania zasady w nich panujących.

3. Wspieraj relacje między dziećmi

- Zachęcaj do wspólnej zabawy i dzielenia się zabawkami.
- Modeluj pozytywne interakcje: mów o uczuciach, proponuj sposoby rozwiązywania konfliktów.
- Nagradzaj konkretne zachowania społeczne, np. „Dziękuję, że podałeś klocki Antosiowi”.

4. Dostosuj przestrzeń do potrzeb dzieci

- Organizuj przestrzeń tak, aby dzieci mogły bawić się razem lub w małych grupach.
- Stwórz „kącik wyciszenia” – miejsce, gdzie dziecko może odpocząć, gdy tego potrzebuje.
- Prezentuj prace dzieci na ścianach, pokazując im, że są ważne i, że ich wkład się liczy.

- Zorganizuj stałe miejsca dla codziennych czynności : spożywania posiłku, zabawy, odpoczynku.

5. Włącz dzieci w codzienne czynności

- Pozwalaj dzieciom wybierać zabawy lub aktywności.
- Zachęcaj do samodzielności w miarę możliwości (np. nakrywanie do stołu, sprzątanie zabawek, samoobsługa).
- Wspieraj poczucie sprawczości – nawet najmniejsze decyzje dają dziecku poczucie wpływu.

6. Utrzymuj dobry kontakt z rodzicami

- Wymieniaj informacje z rodzicami – wspólna troska o dziecko wzmacnia jego poczucie bezpieczeństwa.
- Zachęcaj rodziców do dzielenia się informacjami o dziecku, by lepiej zrozumieć jego potrzeby i oczekiwania rodziców.
- Uwzględniaj indywidualne rytuały i zwyczaje rodzinne (np. zdrobnienie imienia używane przez bliskich, ulubiony sposób przytulania, zabawy, zasypiania).

2. Aktywności wspierające rozwój autonomii dzieci

Opiekunki biorą pod uwagę wolę dzieci w trakcie codziennych czynności i pozwalają im podejmować decyzję w sprawach dotyczących:

- Wyboru zabawy lub innej aktywności.
- Wyboru miejsca i formy zabawy (np. przy stoliku, w grupie lub samemu).
- Wyboru zabawek podczas zabaw swobodnych.
- Wyboru czasu trwania danej zabawy indywidualnej lub grupowej.
- Prowadzenia zabawy, w której uczestniczy opiekunka według koncepcji dziecka (np. opiekunka jest dzieckiem, a dziecko mamą. Dziecko przygotowuje „obiad” dla opiekunki w zabawkowej kuchni).
- Samodzielnego nakrywanie do stołu, sprzątania zabawek.
- Samoobsługi przy ubieraniu się i czynnościach higienicznych.
- Zapewnienia prywatności i komfortu dziecka podczas czynności higienicznych

Zwiększanie samodzielności dzieci jest realizowane poprzez następujące czynności:

- Zachęcanie dzieci lub umożliwianie im, przez danie odpowiedniej ilości czasu, samodzielnego wykonania czynności samoobsługowych (ubieranie i rozbieranie się, korzystanie z toalety, mycie rącek i zębów, wycieranie noska itp.)
- Pozwalanie dzieciom na wybór zabawy, aranżację jej przebiegu, samodzielne dokończenie zadania (układanie klocków, puzzli itp.)
- Umożliwianie pomagania innym osobom, w tym opiekunkom, przy prostych czynnościach (np. nakrywanie do stołu, sprzątanie, rozdawanie materiałów do zajęć innym dzieciom)
- Proponowanie dzieciom, aby samodzielnie lecz pod nadzorem opiekunki, próbowały

rozwiązywać konflikty

3. Zadania personelu wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie

Dla dzieci młodszych (około 1 roku życia)

1. Modelowanie prostych zachowań społecznych

- Pokazywanie gestów: „pa pa”, „cześć”, „daj”, „nie wolno”.
- Używanie prostych słów i gestów, które dzieci mogą naśladować (np. „proszę”, „dziękuję”, „czy mogę?”, „poczekaj chwilkę”).
- Reagowanie mimiką i spokojnym tonem na emocje dziecka.

2. Zachęcanie do kontaktu z rówieśnikami

- Wspólna zabawa obok siebie (zabawa równoległa).
- Tworzenie sytuacji sprzyjających interakcji, np. zabawy z piłką, zabawy konstrukcyjne, piosenki z ruchem w kole.
- Stymulowanie i wspieranie pierwszych prób nawiązywania kontaktu (np. uśmiech, dotknięcie, podanie zabawki).

3. Wspieranie komunikacji niewerbalnej

- Rozpoznawanie gestów i dźwięków wydawanych przez dzieci.
- Nazywanie emocji i stanów dziecka („Jesteś zmęczony”, „Widzę, że się cieszysz”).
- Używanie zwyczajowych gestów komunikacyjnych np.: „pa pa”

4. Tworzenie prostych rytuałów grupowych

- Powitanie piosenką, rytmiczne klaskanie razem.
- Wspólne jedzenie przy stole (pod opieką), wspólne sprzątanie zabawek.

5. Indywidualna uwaga i bliskość fizyczna

- Bycie obok w sytuacjach napięcia, wspieranie kontaktu z innymi dziećmi.
- Łagodne włączanie dzieci nieśmiałych lub wycofanych do wspólnych działań.
- Budowanie zaufania poprzez obecność i przewidywalność.

Dla dzieci starszych (2–3 lata)

1. Nauka podstawowych zasad współpracy

- Zachęcanie do dzielenia się, stosowanie naprzemienności („Teraz Jaś, potem Zosia”).

- Pomoc w organizacji wspólnych zadań (np. układanie puzzli, budowanie wieży razem).
- Dzielenie się materiałami (np. wspólny kosz z klockami) i wspieranie dzieci w naprzemiennym korzystaniu z zabawek.
- Ustalony rytm dnia z momentami wspólnych działań (np. wspólne sprzątanie, jedzenie przy stole, tworzenie par przy wyjście na spacer).

2. Rozwijanie komunikacji werbalnej

- Zachęcanie do mówienia o emocjach i potrzebach („Chcę jeszcze”, „Nie chcę tego”).
- Nauka prostych zwrotów społecznych: „proszę”, „dziękuję”, „daj”, „moje”, „przepraszam”.

3. Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów

- Tłumaczenie sytuacji społecznych („Kacperek był smutny, bo nie dostał autka”).
- Wspólne szukanie prostych rozwiązań z dziećmi.
- Pomoc w nazywaniu problemów i szukaniu prostych rozwiązań: „Chcecie tę samą zabawkę. Możemy się wymieniać.”
- Zachęcanie do wyrażania uczuć i potrzeb, zamiast reagowania agresją.

4. Zabawy grupowe rozwijające współpracę

- Codzienne powitania w kole, wspólne śpiewanie piosenek.
- Zabawy w parach i małych grupach.
- Zabawy rytmiczno-muzyczne, zabawy tematyczne.
- Tworzenie sytuacji sprzyjających interakcji, np. zabawy z piłką, zabawy konstrukcyjne, piosenki z ruchem w kole.

5. Zachęcanie do empatii i reagowania na innych

- Tłumaczenie intencji innych dzieci („Zosia chce się z tobą pobawić. Dlatego cię dotknęła.”).
- Pokazywanie emocji rówieśników („Zobacz, Ala płacze – może dasz jej misia?”).
- Wzmacnianie pozytywnych zachowań społecznych („Fajnie, że poczekałeś na kolegę!”).
- Łagodne włączanie dzieci nieśmiałych lub wycofanych do wspólnych działań.
- Zwracanie uwagi, by każde dziecko miało przestrzeń do wyrażenia siebie i uczestnictwa w zabawie.

4. Celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń

1. Okazjonalne spotkania z rodzicami:

- **Boże Narodzenie, Wielkanoc** - podkreślenie świąt jako ważnego wydarzenia. Realizowane w formie spotkań w grupach lub bez udziału rodziców np.: kolędowanie, warsztaty, sesja zdjęciowa lub w postaci upominków i życzeń od dzieci.
- **Dzień Babci i Dziadka**: upominki, krótkie występy, których prezentacja odbywa się za pomocą strony internetowej - realizowane w grupach.
- **Dzień Mamy i Taty** – realizowane w poszczególnych grupach. Spotkanie z rodzicami w formie warsztatów, występu, wspólnego spotkania, poczęstunku.
- **Dzień Dziecka** - realizowane w poszczególnych grupach. Zabawy i atrakcje dla dzieci, drobne upominki.

2. Organizacja urodzin dziecka w grupie:

Obchodzenie urodzin każdego dziecka w grupie. Dziecko otrzymuje koronę, siada na środku na krzeselku, a pozostałe dzieci dookoła jubilata. Dzieci śpiewają popularne „Sto lat” i indywidualnie składają życzenia i wykonują gesty przytulania lub ucałowania jubilata. Dziecko obchodzące urodziny otrzymuje upominek przygotowany przez opiekunki. Rodzice dziecka obchodzącego urodziny zazwyczaj przygotowują dla wszystkich dzieci drobne upominki, w postaci przekąsek lub małych zabawek, które są im wręczane, a następnie odkładane na półkę w szatni, aby decyzję o przeznaczeniu upominku podejmowali rodzice danego dziecka.

Zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata

1. Wskazówki metodyczne dla personelu Żłobka Tuptusie dotyczące poznawania i doświadczania otaczającego świata przez dzieci (Tab. 2, Standard 7, wg Załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia)

- Zapewnij dzieciom możliwość działania zorganizowanego indywidualnie, w małych grupach lub w całej grupie.
- Umożliwaj dzieciom zabawy w różnorodnych kąciach tematycznych. Modyfikuj je, zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci, i ich aktualnymi potrzebami np.: kącik grzechotek w najmłodszej grupie, kącik kuchenny, warsztatowy w grupie najstarszej.
- Stwarzaj dzieciom, możliwość udziału w zajęciach zorganizowanych, ale nie nalegaj na ich udział.
- Organizuj zabawy bazujące na bezpośrednim doświadczaniu przez udostępnianie dzieciom przedmiotów codziennego użytku, którymi mogą manipulować, np.: klamerki, guziki, rękawiczki, kasztany, szyszki itp.
- Prowadź zajęcia zorganizowane przez Ciebie tak długo, jak długo dzieci są nimi zainteresowane.
- Dostosuj poziom zajęć edukacyjnych do wieku i możliwości dzieci.

- Uwzględniaj indywidualne potrzeby dzieci, dostosuj poziomu trudności i tempa pracy do możliwości dzieci, wzmacniaj poczucia sprawczości przez angażowanie ich bezpośrednio podczas zajęć.
- Inspiruj dzieci do poszerzania swojej wiedzy i umiejętności nawiązując do tematu zajęć edukacyjnych przez cały dzień lub dłużej np.: tydzień.
- Stwarzaj dzieciom nowe sytuacje edukacyjne, dające możliwość mierzenia się z nowymi wyzwaniami w relacjach z przedmiotami, innymi dziećmi, wydarzeniami.
- Zapewnij dzieciom możliwość eksplorowania najbliższego otoczenia placówki i poznania najbliższej okolicy przez codzienne wychodzenie na zewnątrz na spacer, na plac zabaw lub patio, do parku.
- Stwórz dzieciom warunki do obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie, zjawisk atmosferycznych, obserwacji nieba.
- Organizuj w starszych grupach spotkania z różnymi grupami zawodowymi tj. straż, policja, poczta, pielęgniarka itp.
- Stymuluj zmysły przez organizowanie zabaw sensorycznych, z użyciem materiałów naturalnych i przyrodniczych.
- Umożliwaj eksperymentowania i odkrywanie przez proste doświadczenia naukowe, obserwację, dzielenie się spostrzeżeniami.
- Wspieraj kontakty społeczne i współpracę w grupach, przez rozwijanie umiejętności komunikowania się dzieci.

2. Aktywności rozwijające u dzieci:

1) myślenie przyczynowo- skutkowe;

- Budowanie wieży z klocków i jej burzenie.
- Zgniatanie, darcie kartek papieru (czynności nieodwracalne).
- Wprawianie w ruch różnych przedmiotów, np. aut, piłek.
- Wyjmowanie i wkładanie, przenoszenie różnych przedmiotów (czynności odwracalne).
- Eksperymenty (mieszanie farby).
- Układanie historyjek obrazkowych, np. chłopiec przewrócił się, chłopiec ma ranę na kolanie (w starszy grupach).
- Pozwalanie dzieciom na podejmowanie decyzji i pokazywanie skutków tych decyzji (np.: ubrałeś czapkę i nie było Ci zimno).
- Segregowania, organizowanie przedmiotów w odpowiednie zbiory.
- Rozwiązywanie zagadek (w starszy grupach),
- Rysowanie i opowiadanie o rysunku (w starszy grupach).

2) umiejętność obserwacji i doświadczanie otaczającego świata;

- Umożliwianie eksplorowanie natury i terenów na zewnątrz budynku.
- Zabawy w odkrywanie i znajdowanie.
- Zabawy instrumentami wydającymi różne dźwięki.
- Możliwość wyboru produktów do jedzenia podczas posiłków.
- Spacerowanie do parku, obserwacja przyrody.
- Korzystanie ze ścieżek sensorycznych.
- Lepienie z plasteliny i innych mas.

3) używanie określeń dla cech przedmiotów;

- Nazywanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu.
- Używanie określeń duży-mały, wysoki-niski, miękki – twardy, długi-krótki.
- Opisywanie znalezionych przedmiotów, np. ten kamień jest szary i twardy.

4) używanie określeń przestrzennych

- Używanie przyimków na, pod, w, za, przed do opisu przedmiotów i zjawisk w sali, np.: miś jest na półce, Zosia stoi przed Julką.
- Wskazywanie przedmiotów, które znajdują się po prawej lub lewej stronie.
- Zabawy ruchowe, tor przeszkód.
- Układanie puzzli i klocków.
- Kierowane zabawy klockami, np.: ułóż klocek na czerwonym klocku.
- Zabawy w szukaniu przedmiotów „ciepło-zimno”.
- Wskazywanie i nazywanie części ciała.

Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się

*1. Wskazówki metodyczne dla personelu Żłobka Tuptusie, dotyczące wspierania u dzieci gotowości i umiejętności porozumiewania się (Tab. 2, Standard 8, wg Załącznika nr 1 do **ww. rozporządzenia**)*

1) Mówienie do dzieci

- Mów wolno, wyraźnie i prostym językiem, dostosowanym do wieku dziecka.
- Nazywaj czynności i przedmioty podczas codziennych aktywności, np.: „Teraz zakładamy buciki”, „To jest czerwone jabłko”.
- Komentuj działania dziecka: „Widzę, że zbudowałeś wieżę z klocków!”, „Patrzysz na misia – chyba go lubisz?”

- Stosuj powtórzenia i parafrazy – pomagają dzieciom utrwalać nowe słowa i struktury językowe.
- Wprowadzaj rytmiczne wierszyki, piosenki i rymowanki – wspierają pamięć słuchową i rozwój mowy.

2) Aktywne słuchanie dzieci

- Utrzymuj kontakt wzrokowy i zniż się do poziomu dziecka, aby pokazać, że jesteś obecny i uważny.
- Potwierdzaj komunikaty dziecka werbalnie i niewerbalnie – przytaknięciem, uśmiechem, powtórzeniem słów dziecka („Tak, to autko!”).
- Daj dziecku czas na odpowiedź – nie przerywaj, nie ponaglaj, okazuj cierpliwość.
- Zadawaj pytania otwarte i wspierające rozwój mowy, np.: „Co tu widzisz?”, „Co się stało z misiem?”
- Nie poprawiaj nachalnie, lecz modeluj prawidłowe formy w odpowiedzi np.:
– Dziecko: „Pies jeść.”
– Dorosły: „Tak, pies je obiad.”

3) Wzbogacanie słownictwa dzieci

- Codziennie czytaj dzieciom książeczki z prostym tekstem i ilustracjami – omawiaj obrazki, zadawaj pytania.
- Wprowadzaj nowe słowa w kontekście zabawy – np. „To jest koparka. Koparka kopie ziemię”.
- Zachęcaj dzieci do nazywania emocji i stanów: „Widzę, że jesteś smutny. Chcesz się przytulić?”
- Wykorzystuj zabawy tematyczne i scenki sytuacyjne (np. sklep, kuchnia, lekarz) – pomagają w utrwalaniu nazw przedmiotów, czynności i relacji.
- Stosuj kategoryzację słów: np. „Co to są owoce?”, „Pokaż wszystkie zwierzątka”.
- Stosuj alternatywne metody rozwoju mowy, np. metoda Domana.

4) Budowanie bezpiecznej i stymulującej przestrzeni komunikacyjnej

- Zapewnij stałość, rutynę i przewidywalność w komunikacji, np. codzienne, indywidualne witanie się z dziećmi „Dzień dobry Zuzia”.
- Reaguj na wszystkie formy komunikowania się – nie tylko słowne.
- Zachęcaj dzieci do wyrażania potrzeb i emocji, nie zgaduj ich za nie.
- Unikaj hałasu i chaosu – dzieci potrzebują warunków do słuchania i mówienia.
- Wspieraj dzieci nieśmiałe i mniej komunikatywne – nie zmuszaj, ale stwarzaj szanse.

5) Współpraca z rodzicami

- Informuj rodziców o postępach dziecka w komunikowaniu się.
- Dziel się pomysłami na zabawy językowe w domu.
- Zachęcaj rodziców do codziennego czytania i mówienia do dziecka.
- W razie potrzeby, proponuj konsultacje ze specjalistą (np. logopedą).

2. Aktywności obejmujące: rozmowy z dziećmi, komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem, aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu/słuchaniu tekstów, utworów, książek.

1) Rozmowy z dziećmi

Celem aktywności jest rozwój kompetencji językowych oraz emocjonalnych. Poprzez rozmowy dzieci uczą się również wyrażania potrzeb, emocji, a także myśli. Rozmowy sprzyjają również budowaniu relacji, które są oparte na zaufaniu i akceptacji.

Przykłady działań:

- Indywidualne rozmowy podczas codziennych czynności (ubieranie, jedzenie) – nazywanie ich np. ubieramy buciki, opowiadamy co jest do jedzenia.
- Pytania otwarte: jak się dziś czujesz? Co Ci się podobało w zabawie?
- Zachęcanie do odpowiadania na pytania nawet pojedynczymi słowami: gdzie są Twoje buty? Gdzie jest Twoje miejsce?
- Rozmowy przy ilustracjach, zdjęciach lub w trakcie spacerów (obserwowanie i opisywanie otoczenia na spacerze).
- Wspólne budowanie z klocków (nazywanie kolorów, opis budowli dziecka)
- Rozmowy podczas wykonywania prac plastycznych, sprzątanu, czynnościach higienicznych.
- Opowiadanie o emocjach z wykorzystaniem pacynek, lalek, pluszaków.

2) Komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem

Celem aktywności jest rozwój umiejętności komunikacyjnych i społecznych. Poprzez komunikowanie dzieci uczą się mówienia, słuchania, odpowiadania, czekania na swoją kolej. Sprzyja to również budowaniu pozytywnych relacji rówieśniczych.

Przykłady działań:

- Zabawy integracyjne – podaj dalej, znajdź kogoś kto...
- Zachęcanie do stosowania zwrotów grzecznościowych: „proszę, dziękuję, przepraszam, czy mogę?”
- Wspólne ustalanie zasad w grupie – jak się witamy, jak rozmawiamy o dzieleniu się zabawkami.

- Scenki dramowe z odgrywaniem sytuacji dnia codziennego (sklep, kuchnia, lekarz)

3) Aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu/słuchaniu tekstów, utworów, książek

Celem aktywności jest rozwój języka, słownictwa i pamięci. Poprzez słuchanie, dzieci kształtują również umiejętność skupienia uwagi, oswajają się z literaturą, muzyką.

Przykłady działań:

- Codzienne czytanie książek w małych grupach lub indywidualnie.
- Słuchowiska i bajki dźwiękowe z późniejszym omawianiem treści.
- Słuchanie dźwięków otoczenia, nazywanie ich.
- Zabawy dźwiękonaśladowcze.
- Zabawy w ilustrowanie wysłuchanych opowiadań lub tworzenie własnych historyjek.
- Dokończenie zdania „Pewnego dnia...następnie...”
- Pokazywanie ilustracji i rozmowy na ich temat.
- Śpiewanie piosenek, rymowanek.
- Zabawy paluszkowe.

Kształtowanie otoczenia, umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowania zmysłów

1. Wskazówki metodyczne dla personelu Żłobka Tuptusie, dotyczące wspierania rozwój fizycznego dzieci. (Tab. 2, Standard 9, wg Załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia)

1) rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki

- Organizuj zabawy plastyczne tj.: malowanie palcami, odbijanie dłoni lub stopy na kartce, stemplowanie korkiem, ziemniakiem, gąbką, wałkiem, wydzieranie papieru i wyklejanie, naklejanie naklejek.
- Proponuj zabawy manipulacyjne polegające na przekładaniu, przesypywaniu, przelewaniu, nawlekaniu, sortowaniu przedmiotów.
- Zapewnij dostęp do materiałów o różnorodnej fakturze i zapachu, tj.: wody, piasku, kaszy, ciastoliny, kamieni, szyszek, kory itp.
- Układaj z dziećmi puzzle i innego typu układanki, udostępnij książeczki o grubych kartkach, zachęcaj do rysowania.
- Stwarzaj niemowlakom możliwość samodzielnego badania różnorodnych obiektów i materiałów, także własnych rąk, nóg, twarzy.
- Zapewnij dzieciom możliwości ćwiczenia sprawności dłoni i palców przez organizowanie zabaw swobodnych przy użyciu klocków i innych zabawek.

2) rozwój percepcji zmysłowej dzieci;

- Umożliwiaj dzieciom częsty kontakt z różnorodnymi materiałami angażującymi zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku.
- Organizuj zajęcia edukacyjne i zabawy łączące bodźce np.: słuchowe, wzrokowe i dotykowe
- Dbaj o to, aby natężenie bodźców nie przytłaczało dzieci.

3) rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki

- Zachęcaj do aktywności fizycznej na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu.
- Organizuj zabawy ruchowe z takimi elementami jak: bieganie, skakanie, tory przeszkód, chodzenie po równoważni, chodzenie po śladzie, zjeżdżanie ze zjeżdżalni, zabawy z piłką.
- Stosuj taniec, samodzielny, w parach, w kole, i ruch do muzyki.
- Prowadź gimnastykę poranną angażując różne grupy mięśniowe, poprawiając koordynację.
- Zorganizuj zabawy ruchowe angażujące całe ciało: przeciąganie liny, podawanie piłki górną i dolną, z prawej i lewej strony, przesuwanie przedmiotów przy pomocy nóg, naśladowanie marszu żołnierzy itp.
- Wprowadzaj do zajęć ruchowych naśladowanie ruchu zwierząt np.: skakanie jak żabki, chodzenie jak piesek itp.
- Zachęcaj dzieci do aktywności nawet gdy początkowo są niechętne.

2. Aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów.

- 1) zabawy angażujące zmysły: wzroku, słuchu, węchu, dotyku
 - Ścieżki i zabawy sensoryczne, zabawy wodą, błotem, piaskiem, malowanie rękami, słuchanie i wydawanie dźwięków, próbowanie i wąchanie ziół, wąchanie kwiatów, roślin, testowanie smaków, rozpoznawanie różnych przedmiotów tylko przy pomocy dotyku, lepienie z wszelkiego rodzaju mas plastycznych, zabawa książeczkami o różnej fakturze, wielkości i grubości.
- 2) zabawy wspierające rozwój motoryki małej;
 - Zabawa klockami, wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników; chwytanie, darcie, składanie, gniecenie papieru, malowanie, rękoma, pędzlami i innymi przedmiotami, ugniatanie lepienie, wałkowanie wszelkiego rodzaju mas plastycznych, przyczepianie i odczepianie, włączanie i wyłączanie przycisków, ściskanie klamerek, szczypców, przekładanie koralików, nawlekanie makaronu, zapinanie guzików, suwaków, rzepów, otwieranie i zamykanie pojemników, masaże dłoni, zabawy paluszkowe.
- 3) ćwiczenie koordynacji wzrokowo- ruchowej i równowagi
 - Zabawy plastyczne: rysowanie, malowanie na dużej przestrzeni przy użyciu różnych narzędzi: pędzle różnej wielkości, gąbki, wałki, kreda, dłoń, lepienie z plasteliny,

ciastoliny, modeliny, gliny, masy solnej, stemplowanie, wydzieranki, wycinanki, wyklejanki.

- Zabawy ruchowe z wykorzystaniem różnorodnych akcesoriów: piłek, obręczy, podstawek, drążków, pachołków itp. Gry zręcznościowe. Wychodzenie na spacer.
- Wspieranie samoobsługi podczas: jedzenia, mycia, ubierania i rozbierania, sprzątania zabawek.

4) zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała;

- Zabawy z elementami turlania, huśtania, przeciskania się przez tunel, otulania kocem, masowania.
- Zabawy z wykorzystaniem przedmiotów mających różne faktury, zabawy z porównywaniem ciężarów, zabawy z zamkniętymi oczami, chodzenie po linii i pomiędzy przeszkodami, chodzenie do tyłu, stawianie małych i dużych kroków, zabawy plastyczne z użyciem dłoni
- Zabawy umożliwiające poznanie schematu własnego ciała. Zwracanie uwagi, powtarzanie informacji o schemacie ciała, zachęcanie dzieci do nazywania swoich części ciała.

5) aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu

- Zabawy na torze przeszkód, swobodne zabawy na zewnątrz na różnych powierzchniach, kopanie w piaskownicy, bieganie, wspinanie się, skakanie, przechodzenie przez przeszkody.

Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki

Wskazówki metodyczne dla personelu Żłobka Tuptusie oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działanie twórcze, dostęp do wytworów kultury oraz działania personelu Żłobka, zachęcające dzieci do wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach, przez różnicowanie materiałów oraz poznawanie różnych wytworów kultury. (Tab. 2, Standard 10, wg Załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia)

- Stwarzaj dzieciom okazje do śpiewania i tańczenia przy muzyce, organizuj zajęcia i zabawy przy użyciu dźwięków, zabawy z grą na różnych instrumentach, tworzenie z dziećmi własnych instrumentów dźwiękowych (butelka z kaszą, ryżem, makaronem, szeleszczący papier).
- Organizuj słuchanie różnorodnych gatunków muzyki, w tym muzyki na żywo.
- Stwarzaj dzieciom możliwość do kreatywnych działań konstrukcyjnych z małych i dużych elementów (klocki, puzzle, pudła, pojemniki).
- Umożliwiaj dostęp do różnorodnych materiałów plastycznych i sensorycznych (kartki, kredki, plasteliny, masy, farbki). Organizuj malowanie na pionowych płaszczyznach i różnych materiałach, na wysokości wzroku dzieci. Przeprowadzaj eksperymenty (łączenie farb z piaskiem, używanie octu, barwników, sody) z udziałem dzieci.
- Zapewnij dzieciom zajęcia i zabawy podczas których mogą swobodnie tworzyć, zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynku przy wykorzystywaniu różnorodnych materiałów (woda, piasek, trawa, liście).

- Zapewnij dzieciom dostęp do książek z szatą graficzną wysokiej jakości.
- Bierz udział wraz z dziećmi w zorganizowanych przedstawieniach teatralnych w wykonaniu zaproszonych aktorów. Twórz teatrzyki z użyciem pacynek.
- Eksponuj prace dzieci w szatni.

Praca na podstawie planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego (Tab. 2, Standard 11, wg Załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia)

- Personel Żłobka Tuptusie pracuje z dziećmi, realizując plan OWE. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny jest rokrocznie analizowany i dostosowywany do możliwości Żłobka Tuptusie oraz potrzeb dzieci, które do niego aktualnie uczęszczają.